OPENBAAR MINISTERIE

Arrondissementsparket Amsterdam

IJdok 163
1013 MM Amsterdam
T +31 88 699 12 00
www.om.nl

Datum 7 december 2023
Onderdeel Team Onderzoeken CNO - LECD
Ons kenmerk 2023250049

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden.

Onderwerp Uw aangifte

Geachte heer/mevrouw,

Op [datum] heeft u aangifte gedaan tegen de burgemeester van Den Bosch wegens discriminatie, gepleegd op 31 oktober 2023 te Den Bosch. De politie eenheid Amsterdam heeft de aangifte in ontvangst genomen en behandeld. Met deze brief bericht ik u over mijn beslissing op uw aangifte.

Inhoud van het dossier
In de aangifte beschrijft u de volgende situatie. Op 31 oktober 2023 vond in Den Bosch een bewonersbijeenkomst plaats, georganiseerd door de gemeente. De burgemeester was hierbij ook aanwezig. De aanleiding voor de bijeenkomst betrof de komst van twee opvangcentra voor asielzoekers. De media waren daar niet welkom, maar een bezoeker maakte opnames met zijn telefoon.

Op de beelden is te zien hoe een vrouw haar mening uit over asielzoekers uit Syrië. Ik citeer de vrouw:

> *"(…) Mensen uit Syrië, dat zijn de ergste die er zijn, dat zijn gewoon de ergsten van de hele wereldbevolking. En die douwen [sic.] ze dan bij ons op Zuid neer. Dat mensen geholpen moeten worden, daar sta ik achter. Maar dan moeten het wél mensen zijn die hulp nodig hebben, en DIE mensen hebben geen hulp nodig. Alles wat er gebeurt: Syrië staat bovenaan.(…)"*

De burgemeester haakt hierop in en reageert: *"Dat is niet waar, dat is Marokko".*

Dit filmfragment is te zien (geweest) op sociale media en er is verslag van gedaan in de landelijke media. Via deze kanalen heeft het filmfragment u bereikt. U geeft aan dat u zich gekwetst en beledigd voelt door de uitspraken van de burgemeester en dat u vindt dat Marokkaanse mensen door deze uitlatingen in een kwaad daglicht worden gesteld. U geeft aan dat deze belediging en discriminatie een schadelijke impact hebben op u en anderen in uw gemeenschap. U geeft aan dat u zich gekwetst, vernederd en gediscrimineerd voelt vanwege uw Marokkaanse afkomst.

Het juridisch kader

Ik heb uw aangifte en het dossier bestudeerd en beoordeeld of de uiting van de burgemeester zoals hierboven weergegeven, strafbare groepsbelediging oplevert in de zin van artikel 137c van het Wetboek van Strafrecht (Sr). Voor toetsing aan andere wetsartikelen zie ik geen aanknopingspunten. In dit artikel is het strafbaar gesteld om in het openbaar, mondeling, bij geschrift of afbeelding, opzettelijk beledigend uitlatingen te doen over een groep mensen wegens onder andere hun ras.

Om te beoordelen of een uiting strafbaar is op grond van artikel 137c Sr, dient allereerst te worden beoordeeld of de uiting naar bewoording en in samenhang met de omstandigheden beledigend is over een groep mensen wegens hun ras (of de andere discriminatiegronden die worden genoemd in het artikel). Daarvan is sprake als er een negatieve conclusie wordt getrokken over een groep mensen, waardoor deze groep tegenover anderen in een kwaad daglicht wordt gesteld. Het moet gaan om het aantasten van de eigenwaarde of het in diskrediet brengen van een groep, omdat die groep een bepaalde huidskleur, afkomst of nationale of etnische afstamming heeft.[1] Het enkele kwetsen of krenken van iemands gevoelens valt niet onder strafbare groepsbelediging.

De juridische beoordeling van uw aangifte

Om te kunnen beoordelen of de uiting van de burgemeester te kwalificeren is als groepsbelediging, moet een aantal stappen worden doorlopen. Die licht ik hieronder toe.

De betekenis van de uiting

Om te beginnen moet worden vastgesteld wat de burgemeester precies bedoelde met zijn uiting. Daarvoor dient eerst te worden gekeken op welk deel van de uiting van de vrouwelijke deelnemer hij precies reageert; ik constateer dat dit op het eerste gezicht niet duidelijk is. Op basis van zijn woordkeuze en de snelheid waarmee hij reageert, acht ik aannemelijk dat hij het laatste deel van de uiting van

[1] *Kamerstukken II* 1969/70, 9724, nr. 6, p. 4.

de deelneemster wil weerleggen, door te impliceren dat niet Syrië 'bovenaan staat', maar het land Marokko; hij spreekt immers niet over 'Marokkanen'. Ik acht het om die reden dan ook zeer onaannemelijk dat zijn reactie ziet op de woorden: "*Mensen uit Syrië, dat zijn de ergste die er zijn, dat zijn gewoon de ergsten van de hele wereldbevolking".*

Gezien de bewoordingen *"…Syrië staat bovenaan"* ga ik ervan uit dat de deelnemer waar de burgemeester op reageert, doelt op lijsten van overlast die wordt veroorzaakt door migranten/asielzoekers. Dit past binnen de context van de bijeenkomst over de komst van asielzoekerscentra en de ontstane onvrede daarover. Deze lezing wordt ook bevestigd door de reactie van de burgemeester na de bijeenkomst, waarbij hij stelt dat hij refereerde aan het feit dat volgens het COA (Centraal Orgaan opvang asielzoekers) de meeste overlast komt van zogenaamde 'veiligelanders'.[2] Deze statistieken van overlastgevende incidenten zouden volgens de burgemeester laten zien dat Marokko hierin de boventoon voert.

Daarmee stel ik vast dat de opmerking van de burgemeester volgens hem feitelijk van aard was, en bedoeld was om aan te geven dat volgens hem niet Syrische, maar Marokkaanse asielzoekers voor de meeste overlast zorgen. Zijn opmerking ziet daarmee op een specifieke groep mensen: overlastgevende Marokkaanse asielzoekers en dus *niet* op Marokkanen in het algemeen.

Toetsing van groepsbelediging (artikel 137c Sr)
Nu de betekenis van de uiting is vastgesteld, dient de juridische vraag te worden beantwoord of de uiting van de burgemeester *over een groep mensen wegens hun ras* gaat; een van de vereisten voor een bewezenverklaring van artikel 137c Sr.
De reikwijdte van artikel 137c Sr is niet onbeperkt. Dit betekent dat een uiting alleen strafbaar is als deze onmiskenbaar over 'mensen' *wegens* hun ras gaat. Onder artikel 137c Sr vallen daarom *geen* (beledigende) uitingen over of kritiek op:
– een godsdienst of levensovertuiging;
– opvattingen of gedrag;
– staten of politiek beleid.

Zoals gezegd ziet de uiting van de burgemeester op overlastgevende Marokkaanse asielzoekers. Dit betreft geen beledigende uiting over een groep mensen wegens hun ras (of een van de andere discriminatiegronden), maar een uiting over een bepaalde groep wegens hun gedrag (wat dus niet onder art. 137c Sr valt). Gelet op het feit dat de discussie in het buurtcentrum werd gevoerd over overlastgevende asielzoekers, staat het overlastgevende gedrag van de groep waar de burgemeester op doelt voorop. Het is daarom niet zo dat hij de mensen behorende tot de groep

[2] Asielzoekers die uit een land komen dat door de Nederlandse staat als een 'veilig land van herkomst' wordt beschouwd, waardoor de kans op een succesvolle asielaanvraag klein is.

(Marokkanen in het algemeen) collectief treft in wat voor die groep kenmerkend is. De burgemeester impliceert *niet* dat het in de aard van Marokkanen ligt om overlast te veroorzaken.

De uitkomst van bovenstaande beoordeling houdt in dat het bestanddeel *over een groep mensen wegens hun ras* niet kan worden bewezen. Daarmee kom ik tot de slotsom dat de uiting van de burgemeester niet strafbaar is op grond van artikel 137c Sr. Aan de beoordeling van de overige bestanddelen kom ik daarom niet toe.

Tot slot. Uit uw aangifte maak ik op dat de uiting u heeft geraakt en dat u zich gekwetst heeft gevoeld. Van een burgemeester, die boven de partijen staat, mag worden verwacht dat hij zich zorgvuldiger uitdrukt. De conclusie dat de uiting van de burgemeester niet strafbaar is, neemt niet weg dat zijn opmerking u en andere mensen uit de Marokkaanse gemeenschap heeft gekwetst. De taak van het Openbaar Ministerie beperkt zich echter tot het maken van een juridische beoordeling op basis van de artikelen in het Wetboek van Strafrecht.

Conclusie
Op grond van het voorgaande concludeer ik dat geen sprake is van strafbaarheid wegens artikel 137c Sr en ook niet op grond van enig ander strafrechtartikel. Ik zal uw aangifte dan ook seponeren wegens niet-strafbaarheid van het feit (sepotcode 05).

Als u het met deze beslissing niet eens bent, is er de mogelijkheid om daarover schriftelijk een klacht in te dienen bij het Gerechtshof Amsterdam. Het gerechtshof zal dan beoordelen of het OM in redelijkheid tot de beslissing heeft kunnen komen. U kunt uw brief sturen aan: Gerechtshof Amsterdam, Postbus 1312, 1000 BH Amsterdam onder vermelding van ‘klaagschrift artikel 12 Wetboek van Strafvordering’. Stuurt u alstublieft een kopie van deze sepotbrief mee.

Hoogachtend,

De officier van justitie